
"Racjonalne użytkowanie energii i środowiska" - konferencja w TNP.

Notatki Płockie 41/1-166, 25-27

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

"RACJONALNE UŻYTKOWANIE ENERGII I ŚRODOWISKA" - KONFERENCJA W TNP

1 marca 1996 r. z udziałem prezesa Krajowej Agencji Poszanowania Energii - prof. Krzysztofa Żmijewskiego, odbyła się w siedzibie Towarzystwa Naukowego Płockiego interesująca konferencja dotycząca gospodarki energetycznej. Ze względu na wagę problematyki oszczędności energii przedstawiamy materiały dotyczące woj. płockiego.

Wystąpienie Wicewojewody Płockiego - Mariana Rodzenia.

Szanowni Państwo!

Serdecznie witam wszystkich tu obecnych w pięknej siedzibie jednego z najstarszych w Polsce, a zarazem bardzo aktywnego Towarzystwa Naukowego Płockiego na konferencji "Racjonalne użytkowanie energii i środowiska".

Dziękując za przyjęcie zaproszenia, witam:

- Pana prof. Krzysztofa Żmijewskiego - szefa Krajowej Agencji Poszanowania Energii,
  - Pana dr. Wojciecha Jaworskiego - Dyrektora Departamentu Ochrony Powietrza i Powierzchni Ziemi w Ministerstwie Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa,
  - Pana mgr. inż. Zbigniewa Rydzickiego - Dyrektora Departamentu Polityki Komunalnej w Ministerstwie Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa,
  - przedstawicieli nauki polskiej w osobach Panów profesorów: Andrzeja Bukowskiego, Krzysztofa Urbańca i Stanisława Mańkowskiego z Politechniki Warszawskiej oraz dr. Witolda Lenarta z Uniwersytetu Warszawskiego, jak również dr. inż. Andrzeja Nehrebeckiego (przedstawiciela koncernu "Contago"),
  - przedstawicieli zakładów produkcyjnych na czele z dyr. Ryszardem Siemionem z "Petrochemii - Płock" S.A.,
  - przedstawicieli władz samorządowych: Pana Marszałka Sejmiku Samorządowego Województwa Płockiego, przewodniczących Komisji Gospodarki Przestrzennej i Ochrony Środowiska oraz Rozwoju Gospodarczego, Prezydentów Miast Płocka i Kutna, Burmistrzów Miast w woj. płockim,
  - gospodarzy miejsca Konferencji - Pana Prezesa Towarzystwa Naukowego Płockiego - dr. Jakuba Chojnackiego i przewodniczącego Sekcji Sozologicznej TNP - Pana Władysława Skalnego.
- Witam Przedstawicieli Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz Banku Ochrony Środowiska we Włocławku,
- przedstawicieli zakładów pracy: przedstawicieli Spółdzielni Mieszkaniowych, Zakładów Energetyki Ciep-

nej z Panią Janiną Sobótką-Skibą na czele, także tych znajdujących się na wojewódzkiej liście "najbardziej uciążliwych",

- projektantów, przedstawicieli Urzędów Rejonowych,
- przedstawicieli Wydziałów Urzędu Wojewódzkiego, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Witam pozostałych uczestników Konferencji, w tym przedstawicieli prasy, Fundacji itp.

"Założenia polityki energetycznej Rzeczypospolitej Polskiej na lata 1990 - 2010", które były przedmiotem obrad Sejmu w 1990 roku, jak i późniejsze projekty "Prawa energetycznego" podkreślały konieczność położenia ogromnego nacisku na oszczędzanie energii. Sądzę, że nadszedł czas, by o sprawach tych mówić bardzo konkretnie.

Do tej pory w województwie płockim problematyka racjonalnego użytkowania energii i środowiska była mało akcentowana.

Działania zmierzające do obniżenia zużycia energii w sektorze komunalno-bytowym podejmowane obecnie przez budżet (np. dotacja do usuwania wad technologicznych, które m.in. są przyczyną nadmiernego zużycia energii) nie są powiązane z analizą ekonomiczną efektywności inwestycji. Często więc wpływ tych działań na obniżenie kosztów gospodarstw domowych jest znikomy.

Zaryzykuję stwierdzenie, że w Polsce brak jest nawyku poszanowania energii. W publikacjach można znaleźć stwierdzenie, że potencjalne możliwości zmniejszenia zużycia energii przekraczają 30%. Podobnie jest w naszym województwie.

Każde zmniejszenie zużycia energii, pociągnie za sobą również zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska i stopnia jego degradacji.

Drugi do osiągnięcia tego celu są różne, począwszy od krzewienia wiedzy na ten temat, czego przykładem jest dzisiejsza Konferencja, zjednywanie sympatyków - po konkretne inwestycje, które w sposób niemalże namacalny - wytrącają argumenty przeciwnikom.

Do udziału w Konferencji, jak już wspomniałem zaprosiliśmy szefa Krajowej Agencji Poszanowania Energii Pana prof. Krzysztofa Żmijewskiego. Myślę, że o za-

daniach tej Agencji i formach jej działania nikt lepiej, ani trafniej nie powie, jak sam Prezes. Z tym większym zainteresowaniem oczekiwaliśmy będziemy na Pańskie wystąpienie. Mam nadzieję, że zarówno Pan prof. Krzysztof Żmijewski, jak i inni dostojni uczestnicy dzisiejszej Konferencji, którzy są autorytetami w tej dziedzinie zachęcą zgromadzonych tu przedstawicieli Spółdzielni Mieszkaniowych, Zakładów Energetyki Ciepłej, zakładów z listy szczególnie uciążliwych dla środowiska w woj. płockim oraz projektantów - do podjęcia działań energooszczędnych oraz wskażą sposoby racjonalnego użytkowania energii przez jej odbiorców.

Polityka oszczędności energii musi uzyskać akceptację społeczną. Bardzo liczę tu na sektor gospodarki komunalnej, w której to niedoinwestowanie odczuwane jest najbardziej - w wyniku czego mieszkańcy bloków nie mają możliwości ograniczenia kosztów ogrzewania, ciepłej wody i zużycia gazu. Powodem są duże straty ciepła w samych budynkach, jak i sieciach dosyłowych. Niezbędne jest podjęcie kompleksowych działań związanych z tzw. termorenowacją budynków oraz stworzenie warunków ekonomicznych mobilizujących mieszkańców domów do oszczędności energii.

Można również wykorzystać alternatywne źródła energii, bardzo atrakcyjne pod względem ekologicznym. Mam tu na myśli energetykę wodną, wiatrową, słoneczną. Pierwsze tego typu działania są już zrealizowane.

Przykładem mogą być pompy ciepła z energooszczędnym systemem ogrzewania w ZOZ Gostynin-Kruk oraz elektrownia wiatrowa w MOG w Murzynowie.

Dużą rolę w oszczędności energii mają zakłady przemysłowe, w tym także Płocka "Petrochemia". Działania przez nią podejmowane powodują systematyczne zmniejszenie zużycia mediów energetycznych w tym zakładzie, a co za tym idzie - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń energetycznych.

Zapewne sporo szczegółów na ten temat przedstawi w referacie dyrektor ds. technicznych - Pan Ryszard Siemion. Produkowane w Petrochemii Płock S.A. paliwa niskosiarkowe, zarówno napędowe, jak i opałowe (np. olej EKOTERM) dają możliwość likwidacji wielu uciążliwych kotłowni węglowych i budowę nowych, opalanych tym olejem.

Bardzo istotną też sprawą jest potrzeba coraz szerszego stosowania gazu ziemnego, nie tylko w celu zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska (likwidacja niskich emitorów), ale również w celu poprawy sprawności użytkownika energii.

Na terenie woj. płockiego wybudowano gazociąg wysokiego ciśnienia Rosanów - Kutno - Gostynin, stwarzając już pewne możliwości korzystania z gazu. Planowana jest budowa następnych gazociągów: do Sierpca, Gąbina, w dalszej perspektywie do Łłowa, Sochaczewa, Łowicza.

Warunkiem osiągnięcia efektu ekologicznego jest jednak rozszerzenie grona odbiorców gazu. Dlatego też w wielu gminach zakończono etap projektowania i przystąpiono do budowy sieci - wiele gmin jest na etapie projektowania, jednak nadal spora ilość, zwłaszcza w

północnej części województwa przystępuje dopiero do opracowania koncepcji.

Podjęmowane we wszystkich tych dziedzinach życia działania muszą znaleźć swoje umocowanie w ustawodawstwie.

Dlatego też do udziału w dzisiejszej Konferencji zaprosiliśmy przedstawicieli Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Ministerstwa Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa.

Wiemy, że bardzo ważne zadanie w racjonalizacji użytkowania energii i środowiska ma też do spełnienia nauka.

Wierzę, że dzięki Panom: prof. Urbańcowi, prof. Bukowskiemu, dr. Lenartowi w naszym regionie nastąpi zwiększenie zakresu dydaktyki energoekologicznej w szkolnictwie, zwiększy się świadomość młodzieży w tym zakresie, co w przyszłości da konkretne efekty.

Liczymy również na bardziej aktywny udział środków masowego przekazu zarówno w procesie informowania, jak i kształtowaniu przekonania do potrzeby oszczędzania energii.

Jestem przekonany, że w dzisiejszej Konferencji biorą udział ludzie z woj. płockiego, którym bliska sercu jest problematyka oszczędzania energii i którzy znajdują chęć i czas na inicjowanie i koordynowanie działań na rzecz poszanowania energii i środowiska. Chciałbym, aby się ujawnili.

Życzę owocnych obrad.

Natępnie zabrała głos Janina Kawalczevska - Dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Płocku, która powiedziała:

W "Polityce ekologicznej Państwa" przyjętej przez Sejm RP w maju 1991 r. określono, że uzyskanie istotnych efektów w ochronie środowiska wymaga przebudowy tych dziedzin gospodarki, które są źródłem głównych zagrożeń dla środowiska tj. gospodarki energetycznej, przemysłu i transportu, a także szerszego wprowadzenia zasad ekorozwoju do tych dziedzin gospodarki, które związane są bezpośrednio z eksploatacją zasobów naturalnych tj. zasobów wodnych, kopalni, gleb i zasobów przyrody żywej. Potrzebę tej przebudowy potwierdzają szacunkowe wyniki wyceny strat z tytułu nieracjonalnego gospodarowania zasobami środowiska. Niezbędne jest przeprowadzenie bardziej szczegółowych szacunków strat powodowanych przez poszczególne dziedziny gospodarki i wykorzystanie wyników w programach restrukturyzacyjnych. Jedną z takich dziedzin jest gospodarka energetyczna.

Energetyka ze względu na dewastację ziemi, emisję zanieczyszczeń pyłowo-gazowych, kumulację odpadów oraz zasilanie wód stanowi w kraju kluczowy problem ekorozwoju. W sektorze energetyki należy wprowadzać i wykorzystywać tzw. czyste technologie. Ponadto, aby ograniczyć uciążliwość energetyki dla środowiska, należy:

- efektywnie użytkować i oszczędzać energię we wszystkich sektorach gospodarki,
- stosować dobrej jakości paliwa, jak najmniej szkodliwe

dla środowiska,

- instalować urządzenia ograniczające emisję wszystkich zanieczyszczeń,
- korzystać z niekonwencjonalnych źródeł energii.

Problemy te są także bardzo istotne dla rozwoju zrównoważonego w woj. płockim.

Dzisiejszą konferencję Wojewoda Płocki poświęcił właśnie temu problemowi: "Racjonalnemu użytkowaniu energii i środowiska".

JANINA KWAŁCZEWSKA

KIERUNKI POLITYKI W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA ATMOSFERYCZNEGO W WOJEWÓDZTWIE PŁOCKIM

Priorytety ochrony środowiska dla trzech horyzontów czasowych (priorytety krótko-, średnio- i długookresowe) zostały określone w "Polityce ekologicznej Państwa" przyjętej przez Radę Ministrów w 1990 r, a następnie przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwałą z dnia 10 maja 1991 r. Zgodnie z tym dokumentem, w pierwszej kolejności została podjęta realizacja priorytetów krótkookresowych.

Przegląd realizacji "Programu ochrony środowiska w woj. płockim na lata 1991-94" wskazuje, że dotychczasowa polityka ekologiczna w naszym województwie na ogół jest zgodna z przyjętymi założeniami. W interesującej nas dziedzinie ochrony środowiska atmosferycznego znacznie ograniczono emisję pyłów, dwutlenku siarki, tlenku węgla, węglowodorów, siarkowodoru, a także emisję hałasu przemysłowego przenikającego do środowiska.

Efekty te uzyskano dzięki:

- hermetyzacji niektórych procesów technologicznych
    - budowy instalacji odsiarczania i odpylania spalin
  - wybudowaniu gazociągu wysokiego ciśnienia Zgierz-Kutno-Gostynin oraz gazyfikację niektórych miast i gmin, co umożliwiło modernizację istniejących kotłowni węglowych na gazowe
  - modernizacji starych kotłowni węglowych na olejowe
  - instalacji pomp ciepłych połączoną z modernizacją sieci c.o. na niskoparametrową
    - budowie osłon akustycznych
- Szereg inwestycji jest w trakcie realizacji np:
- budowa nowych instalacji technologicznych produkujących niskosiarkowe paliwa w "Petrochemii Płock" S.A. (zarówno na potrzeby pieców technologicznych i Elektrociepłowni, jak również środków transportu)
  - modernizacja i budowa nowoczesnych instalacji produkcyjnych o zmniejszonej emisji zanieczyszczeń i energochłonności
    - budowa nowoczesnej kotłowni fluidalnej
  - wymiana kolejnych kotłowni węglowych na opalane gazem ziemnym lub olejem opałowym niskosiarkowym

Współorganizatorami konferencji są:

- Towarzystwo Naukowe Płockie, Sekcja Sozologiczna,
  - Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Płocku,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Płocku,
- Płocki Ośrodek Edukacji Ekologicznej.

W imieniu organizatorów witam wszystkich uczestników, zarówno zaproszonych do wygłoszenia referatów jak i osoby zainteresowane tym problemem.

Działaniom inwestycyjnym towarzyszyły przedsięwzięcia organizacyjne, dotyczące: reorganizacji monitoringu emisji wokół Petrochemii Płock S.A. oraz sieci monitoringu regionalnego

- zainstalowanie systemu ciągłych pomiarów emisji zanieczyszczeń
- zakup ropy niskosiarkowej oraz węgla o wysokiej kaloryczności i niskiej zawartości siarki
- edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie oszczędzania energii.

Niektóre podmioty korzystające ze środowiska, znajdujące się na liście zakładów szczególnie uciążliwych, w tym także dla środowiska atmosferycznego, nie przystąpiły mimo nałożonych obowiązków do realizacji inwestycji ochrony środowiska. W tych przypadkach priorytety krótkookresowe muszą być przesunięte do realizacji na lata 1996-2001.

W 1996 r. Wojewoda Płocki będzie opracowywał "Wojewódzki program ochrony środowiska na lata 1996-2001". Program ten będzie koncentrował się na priorytetach średniookresowych Polityki Ekologicznej Państwa. Zgodnie z zasadą regionalizacji tej Polityki należy podkreślić, że zasadnicze rozwiązanie problemów ochrony środowiska znajduje miejsce w gminach.

Podstawowe cele wymienionego Programu to:

- umocnienie i przyspieszenie zaistniałych już tendencji do zmniejszenia ilości pyłów i szkodliwych gazów odprowadzanych do atmosfery,
- zahamowanie wzrostu negatywnego oddziaływania na środowisko transportu, linii energetycznych, środków łączności (spaliny, hałas, promieniowanie)
- zmniejszenie zagrożenia ludności i środowiska z tytułu awarii przemysłowych i transportowych.

Dla osiągnięcia powyższych celów niezbędne są następujące główne kierunki działania w sferze inwestycyjnej:

1. W dziedzinie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem ze źródeł stacjonarnych:
  - poprawa jakości stosowanych paliw poprzez odsiar-